

Hutba reisul-uleme
dr. Husejna-ef. Kavazovića

Kurban-bajram,
10. zul-hidždže 1439/21. august 2018. godine

Hvala Allahu, Gospodaru svjetova. Njemu se zahvaljujemo i od Njega pomoć i oprost tražimo. Njemu se utječemo od poroka naših i ružnih djela naših.

Onoga koga Allah na pravi put uputi – niko u zabludu ne može odvesti, a onoga koga On u zabludi ostavi – niko na pravi put ne može uputiti.

Svjedočimo da je samo Allah Bog i da je Muhammed Njegov rob i Njegov Poslanik, koga je On uistinu poslao da radosnu vijest donese i da opomene, prije nego što nastupi sudnji čas.

Onaj ko se pokorava Allahu i Njegovom poslaniku na pravom je putu, a onaj ko se – Njemu i Njegovom poslaniku – ne pokorava, u velikoj je zabludi.

Draga braćo i sestre.

Jučer i sinoć su hadžije obavili obrede hadža: boravak na Arefatu i u tjesnacu Muzdelife. Danas je dan Mine, dan u kome je Ibrahim, a.s., izvršio obred žrtvovanja kurbana. Danas je Kurban bajram.

Milioni vjernika iz svih dijelova svijeta uputili su se ka Meki, da posvjedoče Allahovu jednoću i da se podsjetite na zajedničku sudbinu roda Ademova. Svi smo mi, bez obzira na naše razlike, Allahova stvorenja. Svi smo od jednog oca i od jedne majke. Danas, kada se podstiču podjele i razdori među nama, potrebno nam je Božije uže, potrebna nam je čista vjera u Svemilosnog, koja će nas okupiti oko zajedničkog ishodišta i smisla. Potrebna nam je Ibrahimova i Ismailova dova, koja će nas okrijepiti i okupiti kao jednu porodicu, kao jedan ljudski rod.

Kur'an nas podsjeća na tu prapovijesnu činjenicu, na taj veličanstveni čin širokogrudosti i brige za drugima:

I dok su Ibrahim i Ismail temelje Hrama podizali oni su molili: „Gospodaru naš, primi od nas, jer Ti uistinu, sve čuješ i sve znaš! Gospodaru naš, učini nas dvojicu Tebi odanim, i porod naš neka bude odan Tebi, i pokaži nam obrede naše i oprosti nam, jer Ti primaš pokajanje i samilostan si! Gospodaru naš, pošalji im poslanika, jednog od njih, koji će im ajete tvoje kazivati i Knjizi ih mudrosti učiti i očisti ih, jer Ti si, uistinu, silan i mudar!“ (El-Bekare, 127 -129)

Ibrahim, a.s., čijeg se životnog puta prisjećamo u danima hadža i bajrama, primjer je ljudske žrtve i pouzdanja u Milostivog Allaha. Na njegovom primjeru Uzvišeni nam pokazuje u čemu je vrijednost ljudskog života i smisao ljudske žrtve. Ibrahim nas je poučio da je ljudski život vrijedan samo onda kada je posvećen Bogu i višim vrijednostima. Odanost roditeljima, ljubav prema djetetu i pobožnost prema Stvoritelju moguće je iskazati samo stalnim odricanjem, istrajnošću, naporom i trudom. Životni put Ibrahima i njegova sina Ismaila su staza kojom je hodio i posljednji Allahov vjerovjesnik Muhammed, a.s., koji je obnovio i nastavio njihovu misiju.

To je pravi put, *siratul-mustekim*, kojeg svakog dana zazivamo u našim molitvama. Kur'an nam o tome izravno govori:

Reci: „Moj me je Gospodar uputio na pravi put. To je prava istinska vjera Ibrahimova, koji je obožavao jednog Boga, a nije bio idolopoklonik.“ (El-En'ām, 161)

Samo će neznalice okrenuti lice od vjere Ibrahimove. A Mi smo njega na ovom svijetu obdarili, i na onom će biti među dobrima. (El-Bekare, 130)

Ibrahimova vjera i danas milionima ljudi pruža neophodno pouzdanje da je moguće mijenjati svijet i onda kada nam se čini da za to nemamo snage. Lažna božanstva i Nimrudova oholost i tiranija istopili su se pred Ibrahimovom odlučnošću, hrabrošću i vjerom. Velike kule i hramovi Babilona i faraonovog

Egipta ostali su pusti, a milioni ljudi svake godine hodočaste Kabu koju je ljudskom rodu u nasljeđe ostavio Ibrahim, a.s., u pustoj dolini današnje Meke. Ljudski rod je mogao prihvatiti samo čistu vjeru u Boga i nadu u spasenje duše, koju su mu donosili vjerovjesnici, a nikada oholost, gordost i tiraniju koju su mu nametali silnici.

Zato je Ibrahim, a.s., kako Kur'an kaže, **bio primjer čestitosti, pokoran Allahu, pravi vjernik; nije druge smatrao Allahu ravnim. I bio je zahvalan na blagodatima Njegovim; On je njega izabrao i na pravi put izveo. I mi smo mu sačuvali lijep spomen na ovom svijetu, a na onom svijetu će doista biti među onim dobrima. Poslije smo tebi objavili: „Slijedi vjeru Ibrahimovu, vjeru pravu, on nije druge Allahu smatrao ravnim.“** (En-Nahl, 120-123)

Draga braćo i sestre.

Gledajući na svijet iz naše perspektive, pozivajući se na velike istine u koje je pronikao Ibrahim, a.s., jasno nam je da povjereni emanet vjere i unutrašnje slobode moramo čuvati i istinu govoriti. Snaga našeg naroda i zajednice je u budnosti i odlučnosti da se suprostavimo ideološko-političkoj kleptomaniji i strasti koju ta ideologija zla razvija, posežući za tuđim kao za svojim. Živimo vrijeme u kome se laž pokušava naturiti kao istina i vrijednost, dok se za zlo, zločin i zločinca traži opravdanje i razumijevanje. Zlo neće samo od sebe ustuknuti, niti će laž sama od sebe iščeznuti. Niko od nas, razumnih ljudi, ne smije im se s puta sklanjati, niti svoj teret na drugoga prebacivati. Naprotiv!

Dva su puta pred nama i na njima nema ništa novo. Svako od nas ih dobro zna. Prvi je put međusobnog susretanja, darivanja i radosti. Drugi je put omraze, gorčine i pustoši. Našem narodu, našoj zemlji, svim njenim ljudima, potreban je Ibrahimov primjer, njegova vjera, odlučnost, hrabrost i pouzdanje u Boga. Treba nam vjera u zajedništvo i odgovornost naspram naše zajedničke sudbine, svih muškaraca i žena, braće i sestara, prijatelja i komšija, u kojoj ćemo biti jedni

drugima polog i zalog o kome ćemo brinuti. Svjesni smo da toga neće biti ukoliko budemo na krivom putu.

Prestanimo graditi naše panteone lažnih božanstava, kumire oholosti i samodopadljivosti. Žrtvovati njih, lažna božanstva, jedini je put naše sigurnosti, mirnog i prosperitetnog života, života u radosti susretanja i praštanja. Mnogo je primjera u našim knjigama koji nas upućuju na moralne vrijednosti, kao jedino ishodište sretnog života.

Vjera je potčinjavanje Božijoj volji, ispunjenje datih obećanja i preuzetih obaveza, pouzdano i predano življenje po Božijim uputama, sadržanim u Njegovim knjigama. Ako se ne budemo držali Božijih uputa izgubit ćemo se, a ako ne budemo vjerovali jedni drugima, nećemo biti sigurni. Vjera nas uči da svako ljudsko djelo, kako bi bilo primljeno kod Boga, mora biti kao suza čisto, i u namjeri, i u izvedbi. Vidjeli smo to na primjeru Ibrahima, a.s., i njegova sina Ismaila.

Ni Bog ni ljudi ne gledaju na sumnjiv nijet i manjkav posao. Krivotvoreni novac ništa ne vrijedi kod ljudi, a tako je i s lažnom pobožnošću kod Boga. Laskave riječi, upućene Bogu, ne mogu sakriti sebičnu namjeru koja se gnijezdi u ljudskom srcu. Kada god smo kao muslimani očistili svoj nijet prema Bogu, On je povećao Svoj bereket i Svoju blagodat u našim poslovima. I danas, kada pogledamo naš hal, prije bismo mogli kazati da nam manjka berićeta u vremenu, nego materijalnih sredstava koja nam stoje na raspolaganju. Udaljavajući se od Boga, udaljili smo se jedni od drugih. Sve više odlazimo iz zemlje, ne da bismo tražili posla, već da bismo potražili čovjeka, jer smo ovdje jedni druge omrzuli, bez razloga.

Braćo i sestre.

Ko ne gleda kako će posao završiti, doći će dani kada će se gadno kajati. Pred našom zajednicom je mnogo različitih izazova. Nasrtaji na naše duhovno i biološko biće, sada je to već izvjesno, neće prestati. Neće prestati ni nasrtaji na našu zemlju. Uskraćivanje prava ljudima, negiranje njihovog identiteta i

provokacije će se nastaviti, kao što će se nastaviti i negiranje zločina i veličanje zločinaca. Naše političko raslojavanje će se i dalje poticati, planski i sistematično. Umjesto nekoliko snažnih i zdravih političkih projekata, feudalizacija političkog prostora sve će više uzimati maha. Ipak, snaga našeg čovjeka uvijek se do sada pokazivala u privrženosti našoj bosanskoj tradiciji i ljubavi prema našoj zemlji. Od bosanskih kraljeva, preko rahmetli Gazi Husrev-bega, Gradaševića, Spahe i predsjednika Izetbegovića čuvali smo njenu državnost i posebnost, i borili se za nju.

Apelujem na muslimane i druge da čuvaju ove vrijednosti iz kojih smo i do sada crpili našu snagu. Nije vrijeme da potcijenimo opasnosti koje su pred nama, ali ni da nasjedamo na provokacije koje se umnožavaju. Na sve to moramo uzvraćati stalnim naporom da osiguramo sigurnost ljudi i njihovih dobara, ma gdje se nalazili. Moramo pokazati našu nepodijeljenu odlučnost u borbi za istinu, za pravedan odnos prema svakom članu našeg društva, za pravo svih, žena i muškaraca, da žive u svom ljudskom dostojanstvu, bez obzira na stvarne ili vještačke razlike među nama. Samo istinska duhovnost može pomoći ljudima i ugasiti vatre podjela i u najtežim prilikama. Naša je obaveza oslušivati Božiji govor i slijediti Njegovu riječ i onda kada se od nas traži ono što nam teško pada.

Naš Gospodar kaže:

A ko govori ljepše od onoga koji poziva Allahu, koji dobra djela čini i koji govori: „Ja sam doista musliman!“ Dobro i zlo nisu isto! Na zlo dobrim uzvрати, pa će ti dušmanin tvoj odjednom prisni prijatelj postati. To mogu postići samo strpljivi; to mogu postići samo vrlo sretni. (Fussilat, 33-35)

Naša je vjerska obaveza činiti ljudima dobro i pozivati ih da to i sami čine, kao što je i naša društvena obaveza čuvati demokratske institucije našega društva. Izbori koji su pred nama prilika su da potvrdimo naše opredjeljenje da živimo u slobodnoj i demokratskoj zemlji. Ne bismo smjeli dozvoliti da našim neizlaskom na izbore demokratski kapacitet naše zemlje bude ugrožen. Bosni i Hercegovini trebaju odgovorne politike, one koje imaju integralistički kapacitet i jaku

patriotsku osnovu. Treba izbjegavati svaki vid populizma, fanatizma i olahkih obećanja. Zemlju trebaju voditi oni koji imaju znanje, osjećaj za ljude i domovinu. Snaga naše zemlje je u ljudima, koji se moraju pokrenuti da grade zemlju. Očekujemo u vremenu koje je pred nama uljuđenu demokratsku raspravu o životnim pitanjima, koja su od interesa za građane ove zemlje. Siguran sam da će muslimani znati prepoznati one koji se zalažu za slobodu, dostojanstvo, prosperitet, snagu i jedinstvo našeg naroda od onih koji su nametljivci. Samo tako možemo polagati pravo na punu odgovornost izabраниh da brinu o vrijednostima našeg naroda i domovine Bosne i Hercegovine, i da rade za dobrobit svih ljudi koji u njoj žive.

Braćo i sestre.

Živimo našu vjeru na dobrobit svih ljudi. Podijelite radost Bajrama sa svojim bližnjima, komšijama i prijateljima.

Neka nam Kurban-bajram vrati vjeru i nadu u bolje sutra; neka među nama vlada sloga; neka nam zajedništvo u vjeri i ljubavi povрати samopouzdanje i neka u milosti Božijoj nađemo utočište od slabosti naših.

Svim muslimanima u Bosni i Hercegovini želim blagoslovljene dana Bajrama. Posebno ga želim čestitati prognanim, bolesnim i nemoćnim, s dovom Stvoritelju Uzvišenom da im bude na pomoći!

Posebne bajramske čestitke upućujem našoj braći u Srbiji, Hrvatskoj, Sloveniji, Kosovu, Makedoniji i Crnoj Gori, te muslimanima u bošnjačkoj dijaspori i svim muslimanima i muslimankama u svijetu.

Bajram šerif mubarek olsun!